

The Federal Republic of Somalia
Office of the Prime Minister

Tariikh: 04/01/2024

Xeer Ra'iisul Wasaare Lr.147

**XEERKA: XEER-NIDAAMIYAHA SHARCIGA HAY'ADDA SOCDAALKA IYO
JINSIYADDA SOOMAALIYEED**

Ra'iisul Wasaaraha Xukuumadda JFS;

Markuu arkay: Qodobka 99^{aad} farqadaha (a), (b) iyo (e) ee Dastuurka KMG.

Markuu arkay: Qodobka 100^{aad} farqadaha (a) iyo (d) ee Dastuurka KMG.

Markuu arkay: Warqadda summadeedu tahay WC/AD/925/2023 ee ku taariikheysan 11/12/2023 kuna saabsan codsi soojeedinta Wasiiru Dowlaha Wasaaradda Amniga Gudaha.

Markuu arkay: Go'aanka Shirka Golaha Wasiirrada ee summaddiisu tahay SHGW.59.01.24 ee 04/01/2024, kuna saabsan ansixinta Xeer-nidaamiyaha Sharciga Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaliyeed' oo uu Goluhu cod buuxa ku ansixiyay.

Markuu tixgeliyey: Muhiimadda uu leeyahay meel-marinta Xeer-nidaamiyaha Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaliyeed.

Wuxuu Meel-mariyey:

Qodobka 1^{aad}

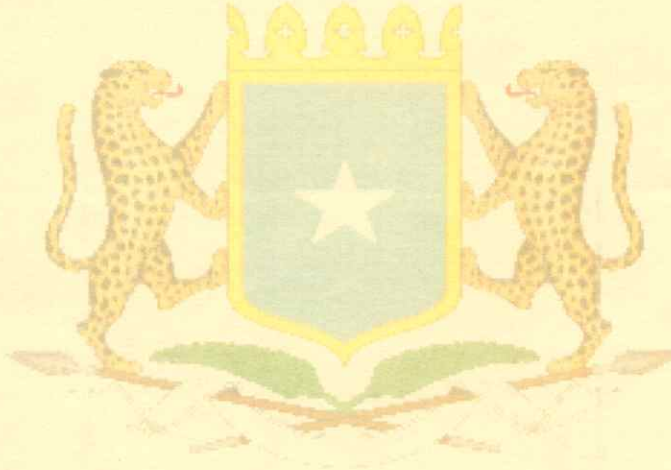
Go'aanka Shirka Golaha Wasiirrada ee summaddiisu tahay SHGW.59.01.24 ee 04/01/2024, kuna saabsan ansixinta - Xeer-nidaamiyaha sharciga Jinsiyadda Soomaliyeed" oo uu Goluhu cod buuxa ku ansixiyay.

Qodobka 2^{aad}

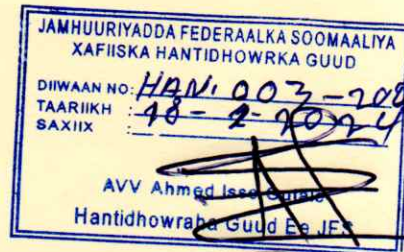
Waxaa Wasaaradda Amniga Gudaha loo igmaday in ay hir-geliso, meel-marisana Xeer-nidaamiyaha sharciga Hay'adda socdaalka iyo jinsiyadda soomaaliyed.

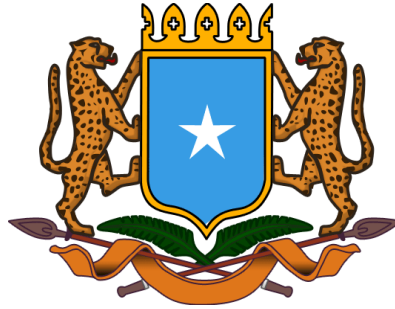
Qodobka 3^{aad}

Xeer-nidaamiyaha Sharciga Hay'adda Socdaalka Jinsiyadda Soomaliyeed waxa uu dhaqan-galayaa marka uu saxiixo Ra'iisul Wasaaraha Xukuumadda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya, waxaana lagu soo saarayaa Faafinta Rasmiga ah ee J.F.S.

Mudane, Hamza Cabdi Barre
Ra'iisul Wasaaraha Xukuumadda JFS

JAMHUURIYADDA FEDERAALKA SOOMAALIYA

WASAARADDA AMNIGA GUDAHA

*XEER-NIDAAMIYAHA
SHARCIGA HAY'ADDA SOCDAALKA IYO
JINSIYADDA SOOMAALIYEED
(Sharci Lr. 012 ee Maarso 20, 2023)*

TUSMO

CUTUBKA KOOWAAD: QODOBBO GUUD----- 4

Qodobka 1^{aad}: Magaca Xeer-nidaamiyaha----- 4

Qodobka 2^{aad}: Qeexid ----- 4

Qodobka 3^{aad}: Ujeeddada Xeer-nidaamiyaha ----- 5

Qodobka 4^{aad}: Baaxadda iyo Hirgelinta Xeer-nidaamiyaha ----- 6

Qodobka 5^{aad}: Shakhsiyadda Qaanuuneed ee Hay'adda----- 6

Qodobka 6^{aad}: Astaanta Hay'adda ----- 6

Qodobka 7^{aad}: Xarunta Dhexe ee Hay'adda----- 7

Qodobka 8^{aad}: Mas'uuliyadda iyo Waajibaadka Hay'adda ----- 7

Qodobka 9^{aad}: Awoodaha Hay'adda ----- 8

Qodobka 10^{aad}: Sugidda Amniga Shaqada iyo Xarumaha Hay'adda----- 9

Qodobka 11^{aad}: Hawl-galka Hay'adda ----- 9

Qodobka 12^{aad}: Ilaalinta Hufnaanta Shaqo ee Hay'adda----- 12

CUTUBKA LABAAD: QAAB-DHISMEEDKA IYO HAB-MAAMULKA HAY'ADDA ----- 13

Qodobka 13^{aad}: Qaab-dhismeedka Hay'adda ----- 13

Qodobka 14^{aad}: Shuruudaha Magacaabista iyo Xil-ka-qaadista Agaasimaha Guud iyo Ku-xigeennadiisa----- 12

Qodobka 15^{aad}: Hab-raaca Magacaabista Agaasimaha Guud ee Hay'adda iyo Ku-xigeennadiisa - 12

Qodobka 16^{aad}: Xilka iyo Awoodaha Agaasimaha Guud ----- 12

Qodobka 17^{aad}: Xilka iyo Waajibaadka Ku-xigeennada Agaasimaha Guud ----- 13

Qodobka 18^{aad}: Xil-ka-qaadista Agaasimaha Guud iyo Ku-xigeennadiisa ----- 14

Qodobka 19^{aad}: Dabeecadda Hay'adda ----- 15

CUTUBKA SADDEXAAD: HAWL-WADEENNADA HAY'ADDA IYO WAXYAABAHA KA REEBAN ----- 15

Qodobka 20^{aad}: Ahmiyadda Hawl-wadeennada Hay'adda iyo Waajibaadkooda----- 15

Qodobka 21^{aad}: Shuruudaha ka-mid-noqoshada Hawl-wadeennada Hay'adda ----- 18

Qodobka 22^{aad}: Xuquuqda Asaasiga ah ee Hawl-wadeennada Hay'adda ----- 19

Qodobka 23^{aad}: Waxyaabaha ka Reeban Hawl-wadeennada HSJS ----- 20

Qodobka 24^{aad}: Anshax-marinta Hawl-wadeennada Hay'adda ----- 21

Qodobka 25^{aad}: Waayidda Xubinnimada Hay'adda ----- 21

**CUTUBKA AFARAAD: MIISAANIYADDA, HANTI-DHAWRKA IYO WARBIXIN
SANADEEDKA HAY'ADDA -----22**

Qodobka 26^{aad}: Miisaaniyadda Hay'adda-----22

Qodobka 27^{aad}: Xisaabaadka iyo Hanti-dhawrka -----22

Qodobka 28^{aad}: Warbixin-sanadeedka Hay'adda ----- 22

CUTUBKA SHANAAD: QODOBBO ISKU-DHAF AH-----23

Qodobka 29^{aad}: Xeer-nidaamiyeyasha Hay'adda-----23

Qodobka 30^{aad}: Baabi'in ----- 23

Qodobka 31^{aad}: Dhaqan-gal-----23

**CUTUBKA KOWAAD
QODOBBO GUUD**

**Qodobka 1^{aad}:
Magaca Xeer-nidaamiyaha**

Xeer-nidaamiyahan waxaa lagu magacaabaa “**Xeer-nidaamiyaha Sharciga Hay’adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed**”.

**Qodobka 2^{aad}:
Qeexid**

1. Hay’ad: waxaa loola jeedaa Hay’adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed (HSJS);
2. Wasaarad: waxaa loola jeedaa Wasaaradda Amniga Gudaha ee Xukuumadda JFS;
3. Wasiir: waxaa loola jeedaa Wasiirka Wasaaradda Amniga Gudaha ee Xukuumadda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya (JFS);
4. Agaasimaha Guud: waxaa loola jeedaa Agaasimaha Guud ee Hay’adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed (HSJS);
5. Sarkaal: waxaa loola jeedaa hawl-wadeen ka tirsan Hay’adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed oo shaqadiisu tahay fulinta waajibaadka sharci ee Hay’adda;
6. Mudnaan gaar ah: waxaa loola jeedaa hannaan shaqo-fulineed iyo mid xuquuqeed (Special Status) oo hay’adda iyo shaqaalaheeda uga duwan tahay hay’addaha kale ee dawladda sida ku cad Xeer-nidaamiyahan;
7. Khidmo-dhaaf: waxaa loola jeedaa Dal-ku-joog lacag-la’aan ah (gratis) oo uu bixiyo Agaasimaha Guud ee HSJS;
8. Xeer-nidaamiye: waxaa loola jeedaa Xeer-nidaamiyaha lagu hirgelinayo Sharciga Hay’adda, waxaana soo diyaarinaya Agaasimaha Guud ee Hay’adda oo u gudbinaya Wasiirka, si looga ansixiyo Golaha Wasiirrada ee Xukuumadda JFS;
9. Xeer-hoosaad: waxaa loola jeedaa Xeer-hoosaad (Code of Practice) ay si gaar ah ugu dhaqanto HSJS, uuna soo saaro Agaasimaha Guud ee Hay’adda, kaasoo lagu dardargelinayo hawlaha ay u xilsaaran tahay Hay’addu;
10. U-qeybsane (immigration attachee): waxaa loola jeedaa mas’uulka Hay’adda wakiilka uga ah Safaarad ama Qunsuliyad Guud ee JFS;
11. Bar-xuduudeed: waxaa loola jeedaa goob ay dawladda Soomaaliya u asteysay in laga soo galo ama looga baxo xuduudda (berri, bad ama garoon diyaaradeed) ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya;
12. Dal-ku-joog: waxaa loola jeedaa rukhsad deganaansho Sharci ah oo la siiyo qof Ajnabi ah ama Soomaali wata Baasaboora Ajnabi ah;

13. Dal-ku-gal: waxaa loola jeedaa rukhsad oggolaansho sharci ah oo ay bixisay Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda lana siiyo qof Ajnabi ah, si uu u soo galo dhulka JFS;
14. Oggolaansho deganaansho rasmi ah: waxaa loola jeedaa rukhsad oggolaansho rasmi ah oo la siiyo qof ajnabi ah oo si rasmi ah dalka u degan, taasoo waqtigeedu dhammaanayo haddii uu ajnabiga la siiyey uu dalka ka maqnaando muddo ka badan 6 (lix) bilood oo xiriir ah;
15. HSJS: waxaa loola jeedaa Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed; iyo 16. JFS: waxaa loola jeedaa Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.

Qodobka 3^{aad}: Ujeeddada Xeer-nidaamiyaha

1. Xeer-nidaamiyahani wuxuu nidaaminayaa qaab-dhismeedka, waajibaadka iyo hannaanka maamul ee Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed (HSJS), si waafaqsan Qodobbada Sharciga Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed (Sharci Lr. 012 ee Maarso 20, 2023).
2. Xeer-nidaamiyahan waxaa lagu fududaynayaa hirgelinta Sharciga Dhismaha Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed (HSJS) oo u xilsaaran maamulidda iyo maareynta socdaalka dalka si waafaqsan Dastuurka JFS iyo Sharciyada kale ee Dalka, iyadoo Hay'addu leedahay Sharciyad Qaanuuni ah iyo madax-bannaani ay ku gudato xilka iyo waajibaadka loo idmaday.
3. Xeer-nidaamiyahani wuxuu si qayaxan u caddeynayaa awoodaha, xilalka iyo waajibaadka Hay'adda si waafqsan Sharciga Hay'adda.
4. Hay'addu, marka ay gudanayso xilalka iyo waajibaadka loo idmaday, waxay u madaxbannaan tahay fulinta hawlaheeda, waxayna mar walba u hoggaasamaysaa Dastuurka, Sharciga Hay'adda, Xeer-nidaamiyahan iyo shuruucda kale ee JFS dhaqan-galka ka ah.
5. Hay'addu waxay leedahay hab-raacyo lagu fuliyo hawl-maalmeedkeeda shaqo (operational procedures) oo waafaqsan shuruucda iyo xeer-nidaamiyeyaasha Hay'adda, waxaana soo saaraya Agaasimaha Guud ee HSJS, si waafaqsan Qodobka 16aad ee Sharci Lr. 012 ee Maarso 20, 2023 oo lagu dhisay Hay'adda.

Qodobka 4^{aad}:
Baaxadda iyo Hirgelinta Xeer-nidaamiyaha

1. Xeer-nidaamiyahan waxaa lagu hirgelinayaa Sharciga Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed oo ah Hay'ad leh awood sharci-fulineed, mid maamul iyo siyaasadeed ee arrimaha socdaalka iyo qeybta hay'adda ka khuseysa hawlaha jinsiyadda, si waafaqasan Sharciyada dalka ee dhaqan-galka ah.
2. Xeer-nidaamiyahani wuxuu koobayaa dhammaan baahiyaha kala duwan ee ku xeeran hawl-maalmeedka Hay'adda, si waafaqasan Sharciga Hay'adda iyo shuruucda kale ee dalka JFS.

Qodobka 5^{aad}:
Shakhsiyadda Qaanuuneed ee Hay'adda

3. Hay'addu waxay leedahay shakhsiyad qaanuuneed oo ay wax ku lahaan karto, wax ku dacweyn karto, laguna dacweyn karo, kuna geli karto heshiisyo dhaqan-gal ah (legallybinding agreement) oo lagu fududeynayo hawlaha lagama-maarmaanka u ah Hay'adda, si waafaqasan Sharciga Hay'adda, Xeer-nidaamiyahan iyo sharciyada kale ee dalka JFS.
4. Hay'addu waxay wada-shaqeyn la leedahay, isla markaana la hawl-gashaa hay'adaha fulinta sharciga, sida Booliska, Nabad-sugidda, Xeer-ilaalinta iyo Garsoorka, si waafaqasan Sharciga Hay'adda, Qodobka 9aad (1) ee Sharci Lr. 012, Maarso 20, 2023 iyo shuruucda kale ee dalka JFS dhaqan-galka ka ah.

Qodobka 6^{aad}:
Astaanta Hay'adda

Astaanta Hay'addu waa gorgor duulaya oo ay ku wareegsan yihiin labo caleemood oo kor ku leh xiddig, hoosna uga dhagan gaashaan ku midabeysan calanka JFS, uuna ku qoran yahay magaca hay'adda oo dhammeystiran, sida ku cad lifaaqa laad ee Xeer-nidaamiyahan lagu dhaqan-galinayo Sharciga Hay'adda, Sharci Lr. 012 ee Maarso 20, 2023.

Qodobka 7^{aad}:
Xarunta Dhexe ee Hay'adda

1. Xarunta Dhexe ee Hay'adda waa Magaalo-madaxda JFS ee Muqdisho, waxayna laamo ku leedahay Dawlad-goboleedyada Xubnaha ka ah Dawladda Federaalka (DXF) iyo xafiisyo ka hawlgala Safaaradaha iyo Qunsuliyadaha Guud ee JFS ku leedahay dalalka dibadda.
2. Iyada oo la ilaalinayo Shuruucda iyo Xeerarka Hay'adda, xafiis kasta oo ka jira Laamaha, Safaaradaha iyo Qunsuliyadaha Guud, waxay toos ula shaqeynayaan Waaxyaha iyo Xafiisyada Xarunta Dhexe ee u xilsaaran hawlaha ay hayaan, waxayna warbixin ka siinayaan natiijada waxqabadkooda Agaasimaha Laanta, Safiirka Safaaradda ama Qunsulka Guud.

Qodobka 8^{aad}:
Mas'uuliyadda iyo Waajibaadka Hay'adda

1. Horumarinta iyo fududeynta dhammaan adeegyada la xiriira socdaalka iyo inta ka khuseysa adeegyada jinsiyadda.
2. Bixinta noocyada dokumentiyada kala duwan ee safarka, oggolaanshaha dal-ku-galka, dalku-joogga iyo degenaanshaha.
3. Hubinta iyo sugidda dhaqdhaqaaqa dadka socotada ah ee irdaha dalka laga soo galo, loogana baxo.
4. Diiwaan-gelinta ugu horeysa ee qaxootiga iyo dadka magan-gelyo-doonka ah, markuu ka gudbo hab-raaca hay'adda, iyo siinta dal-ku-joog ku-meel-gaar ah, iyadoo lala wadaagayo xogtiisa Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka iyo hay'adaha u xilsaaran amniga dalka.
5. Hubinta, baarista iyo xaqiijinta dokumentiyada socdaalka ee dadka soo gelaya ama ka baxaya dhammaan bar-xuduudeedyada dalka.
6. Hubinta iyo keydinta xogta muwaadiniinta iyo ajaanibta.
7. Ka-qeyb-qaadashada maareynta qaxootiga iyo dadka magan-gelyo-doonka ah, iyadoo la waafajinayo Dastuurka, Sharciga Qaxootiga dalka iyo shuruucda Caalamiga ah oo ay Soomaaliya qeybta ka tahay.
8. Bixinta aqoonsiga dal-ku-joogga Qaxootiga ka dib marka la aqbal qofka codsigiisa Qaxootinimo.
9. Musaafurinta iyo hakinta safarrada dadka, iyadoo fulinaysa amarrada maxkamadeed iyo go'aannada siyaasadeed ee xukuumadda JFS iyo danta guud ee Qaranka.

10. Xaqiijinta codsiga jinsiyad-siinta Ajnabiga deganaanshaha rasmiga ah leh markuu soo dalbado dhalashada Soomaalinimo iyo hubinta in uu buuxiyey shuruudaha looga baahnaa.
11. Fulinta shuruucda iyo heshiisyada caalamiga ah ee la xariira socdaalka ee ay JFS qeybta ka tahay.
12. Ka-hortagga dhammaan dembiyada la xiriira socdaalka iyo jinsiyadda.
13. La-dagaallanka tahriibinta iyo ka-ganacsiga dadka si waafaqsan Xeer-nidaamiyahan, Sharciga Hay'adda, Sharciga Socdaalka iyo shuruucda kale ee dalka.
14. Meel-marinta xeer-nidaamiyeyaasha iyo hab-raacyada shaqo ee uu soo saaro Agaasimaha Guud ee Hay'adda.
15. Isku-xirka iyo hoggaaminta hay'adaha ka hawl-gala irdaha dalka laga soo galo ama looga baxo.
16. La-shaqeynta haya'daha Fulinta Sharciga ee ay hay'addu qeybta ka tahay
17. Diyaarinta Siyaasadaha lagu maareynayo muwaadiniinta dalka dib ugu soo laabanaya iyo hoggaaminta qorshaha lagu hirgelinayo.

Qodobka 9^{aad}:

Awoodaha Hay'adda

1. In ay Hay'adaha Garsoorka u gudbiso qof kasta oo eedeysane ama dembile ah oo ay maxkamad ama Booliska Caalamiga ah u soo gudbiyaan macluumaadkiisa, iyo qof kasta oo lagu helo mid ka mid ah dembiyada ku qeexan Sharciga Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda iyo Xeer-nidaamiyeyaasha lagu meel-mariyo.
2. Haysashada iyo isticmaalka hub u gaar ah, nooca hubka fudud, ee sharcigu u oggol yahay, lana diiwaan-geliyey oo lagu ilaalinayo nafta hawl-wadeennada Hay'adda iyo gudashada waajibaadkooda shaqo.
3. In ay ka hawl-gasho gudaha dalka, bar-xuduudeedyada, safaaradaha iyo Qunsuliyadaha JFS ay ku leedahey dalalka dibadda, iyadoo si mideysan ugu shaqeynaysa Shuruucda Hay'adda ee dhammaan goobaha ay ka hawl-gasho.
4. Bixinta, cusbooneysiinta iyo la-noqoshada noocyada kala duwan ee baasaboorada JFS iyo dokumentiga kale ee safarka si waafaqsan Sharciga Hay'adda, Sharciga Socdaalka iyo Sharciga Baasaboorka JFS.
5. Bixinta, Diidmada, Laalista iyo Kala-noqoshada noocyada kala duwan ee oggolaanshaha dal-ku-galka, dal-ku-joogga iyo deganaanshaha dalka JFS.
6. Bixinta oggolaanshaha guryo-noqodka (go home) ee la siiyo muwaadiniinta ku sugan dalka dibaddiisa ee aan haysan baasaboorka shaqeynaya, sida ku cad Sharciga Socdaalka JFS.
7. Musaafurinta ajaanibta iyo hakinta safarka socdaaleyaasha xaaladaha uu jideynayo Sharciga Socdaalka.

8. Fulinta iyo qabashada awoodaha kale ee ay siinayaan Dastuurka iyo shuruucda kale ee dalka JFS dhaqan-galka ka ah.

Qodobka 10^{aad}:

Sugidda Amniga Shaqada iyo Xarumaha Hay'adda

1. Taliyaha Ciidanka Boliiska Federaalka ayaa soo asteynaya Cutub gaar ah oo la shaqeynaya Hay'adda.
2. Cutubka gaarka ah ee Ciidanka Booliska Soomaaliyeed ee loo asteeyay Hay'adda, waxay ku shaqeynayaan awoodda, amarrada maamul iyo hawl-gelin ee Agaasimaha Guud ee Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed.
3. Cutubka Ciidanka Booliska ee ku kaaban Hay'adda wuxuu gudanayaa:
 - b. sugidda Amniga Xarumaha, hawl-wadeennada iyo madaxda Hay'adda;
 - t. in uu Hawl-wadeennada Hay'adda kala hawl-galo ilaalinta, gaaf-meerka iyo xakameynta amniga bar-xuduudeedyada dalka JFS; iyo
 - j. fulinta go'aannada iyo amarrada Hay'adda ee la xariira qabashada eedeysaneyaasha iyo horgeynta Cadaaladda, iyadoo u maraya hab-raacyada sharci ee dalka.

Qodobka 11^{aad}:

Hawl-galka Hay'adda

Hay'addu waxay ka hawl-gashaa dhammaan dalka JFS, waxayna leedahay xafiisyo ka hawlgala Safaaradaha iyo Qunsuliyadaha Guud ee JFS ku leedahay dalka dibaddiisa, waxayna leedahay:

- b. Saraakiil gudanaysa waajibaadkooda gaarka ah ee heer Federaal;
- t. Hannaan maamuus iyo lebbis u gaar ah oo ay ku xardhan yihiin astaanta Hay'adda; iyo
- j. Saraakiil u tababaran sugidda iyo gaaf-meerka dhaqdhaqaaqa xuduudaha isla markaana wata hubka fudud iyo gaadiid ku qalabaysan aaladaha socdaalka.
- x. Iyadoo la tixgalinayo hawlaha xasaasiga ah, xogaha amni ee ay gacanta ku hayaan iyo ahmiyadda ay Qaranka u leeyihiin hawlahaasi, sarkaalka ka tirsan hawl-wadeenada hay'adda lama handadi karo laguma xad-gudbi karo xoriyadiisa lamana xiri karo hadii aan lagu qaban iyadoo fal-dambiyeed gacanta kula jira.

Kh. Wixii eedeyno tuhun ah waxaa loo gudbinayaa qaab qoraal ah Agaasimaha Guud ee hay'adda si uu u darso kadibna u qaato talaabada ku haboon.

d. Saraakiisha hay'adda iyagoo gudanaya waajibaadkooda shaqo, lagama hor-istaagi karo marka ay booqdaan goobaha ay ku sugan yihiin ajaanib ay doonayaan saraakiishu inay xogtooda helaan, is hortaagii lagu sameeyana waxaa loo aqoonsanayaa fal-dambiyeed ay ka dhalanayso ciqaab.

Qodobka 12^{aad}:

Ilaalinta Hufnaanta Shaqo ee Hay'adda

1. Ilaalinta mabaadi'da aasaasiga ah ee hufnaanta iyo shaqo wanaagga hay'adda.
2. Dhawrista iyo u-hoggaansanaanta hab-raacayada xeer-nidaamiyahan, sharciyada kale ee dalka iyo siyaasadaha gaarka ah ee Hay'addu leedahay.
3. Wada-shaqeynta iyo ilaalinta hannaanka kala-sarreynta shaqo ee Hay'adda.
4. Ixtiraamka sarreynta sharciga iyo talinta sharciga waqti kasta iyo goob kasta.
5. Daah-furnaanta iyo isla-xisaabtanka ku aaddan hawl-qabadka Hay'adda.

CUTUBKA LABAAD
QAAB-DHISMEEDKA IYO HAB-MAAMULKA HAYA'ADDA

Qodobka 13^{aad}:
Qaab-dhismeedka Hay'adda

1. Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda waxay ka hawl-gashaa Xarunta Dhexe ee Muqdisho, laamaha Dawlad-goboleedyada iyo dhammaan Safaaradaha iyo Qunsuliyadaha Guud ee JFS, waxayna ummadda Soomaaliyeed u haysaa adeeg baaxad weyn oo isugu jira sameynta Dokumentiyada safarka iyo ka-shaqeynta dhammaan hawlaha la xiriira Socdaalka iyo maareynta xuduudaha dalka.
2. Xeer-nidaamiyahani wuxuu si faahfaahsan u qeexayaa hawlaha shaqo iyo waajibaadka Agaasimaha Guud, Ku-xigeennada Agaasimaha Guud, La-taliyeyaasha, Agaasime Waaxeedyada, Madaxda Laamaha, Madaxda Xafiisyada iyo U-qeybsaneyaaasha Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda.
3. Qaab-dhismeedka guud ee Hay'addu wuxuu ka kooban yahay 2 (labo) tiir oo waaweyn oo kala ah:
 - b. Socdaalka (Immigration); iyo
 - t. Jinsiyadda (Citizenship).
4. Madaxda iyo Hawl-wadeennada Hay'addu waxay leeyihiin mansabyada hoos ku faahfaahsan:
 - b. Agaasime Guud;
 - t. 2 (labo) Agaasime Guud Ku-xigeen:
 - i. Agaasime Guud Ku-xigeenka Socdaalka; iyo
 - ii. Agaasime Guud Ku-xigeenka Jinsiyadda.
 - j. La-taliyeyaal;
 - x. Agaasimeyaal Waax;
 - kh. Madax Laameedyo;
 - d. Madax Xaafiisyo;
 - r. Kormeereyaal; iyo
 - s. U-qeybsaneyaal Socdaal (Immigration Attachees)

Qodobka 14^{aad}:

Shuruudaha Magacaabista iyo Xil-ka-qaadista Agaasimaha Guud iyo Kuxigeennadiisa

Shuruudaha Magacaabista iyo Xil-ka-qaadista Agaasimaha Guud ee Hay'adda iyo Kuxigeennadiisa waxaa loo marayaa sida ku cad Qodobbada 14aad iyo 15aad ee Sharciga Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed (HSJS), Sharci Lr. 012 ee Maarso 20, 2023.

Qodobka 15^{aad}:

Hab-raaca Magacaabista Agaasimaha Guud ee Hay'adda iyo Kuxigeennadiisa

- 1- Magacaabista Agaasimaha Guud ee Hay'adda waxaa soo jeedinaya Wasiirka, waxaana ansixinaya Golaha Wasiirrada ee Xukuumadda JFS, ka dib waxaa Xeer Madaxweyne ku magacaabaya Madaxweynaha JFS si waafaqsan Qodobka 117aad ee Dastuurka KMG ah ee JFS. Magacaabista Ku-xigeennada Agaasimaha Guud waxaa soo jeedinaya Wasiirka, waxaana ansixinaya Golaha Wasiirrada, Xukuumadda JFS.
- 2- Magacaabista Ku-xigeennada Agaasimaha Guud waxaa soo jeedinaya Wasiirka, waxaana ansixinaya Golaha Wasiirrada, Xukuumadda JFS.

Qodobka 16^{aad}:

Xilka iyo Awoodaha Agaasimaha Guud

1. Waa Madaxa iyo Hoggaanka ugu sarreeya Maamulka Hay'adda si waafaqsan Qodobka 16aad ee Sharciga Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed.
2. Wuxuu mas'uul ka yahay waajibaadka fulineed ee hawl-maalmeedka Hay'adda si waafaqsan Xeer-nidaamiyahan, Sharciga Hay'adda iyo shuruucda kale ee dalka.
3. Wuxuu u xilsaaran yahay ilaalinta awoodaha iyo mas'uuliyadaha qaab-dhismeedka Hay'adda ee ku xusan Qodobka 13aad ee Sharciga Hay'adda.
4. Maareynta, iskuduwidda iyo kormeerka hawlaha Hay'adda iyo hawl-wadeennada si waafaqsan xeer-nidaamiyahan, Sharciga Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda, iyo shuruucda kale ee dalka JFS.
5. Diyaarinta iyo dejinta istiraatiijiyad cad oo kor loogu qaadayo, laguna maamulayo hawlaha hay'adda.
6. Saxiixa heshiisyada ay hay'addu kula gelayso Hay'adaha dhigeeda ah ee heer Caalami, heer Qaaradeed ama heer Gobol ee dalalka kale.

7. Xoojinta xiriirka hawlaha adeegga iyo wada-shaqeyn ee kala dhaxeea hay'adaha dawladda iyo kuwa caalamiga ah.
8. Magacaabista iyo awood-siinta La-taliyeyaasha, Agaasimeyaasha Waaxyaha, Madaxda Xafiisyada, Madaxda Laamaha ka hawl-gala Dawladaha Xubnaha ka ah Federaalka iyo U-qeybsaneyaasha ka hawl-gelaya Safaaradaha iyo Qunsuliyadaha Guud ee JFS.
9. Bixinta dal-ku-joogga khidmo-dhaafka (Gratis) ah iyo ka dhaafidda ganaaxyada dal-ku-joogga muddo-dhaafka ah.
10. Magacaabista iyo awood-siinta Guddiyada hawl-fulineed ee Hay'adda.
11. Meel-marinta ku-dhaqanka qorshaha miisaaniyadda iyo diyaarinta Qiyaasta Miisaaniyad-sannadeedka Hay'adda.
12. Agaasimaha Guud wuxuu awoodaa, haddii uu u arko dan guud, in uu shaqada iyo mushaarkaba ka joojiyo shaqaalaha lagu soo eedeeyay anshax-xumo ama faldembiyeed, inta go'aan rasmi ah laga gaarayo dacwadda, si waafaqsan Sharciga Shaqaalaha Rayidka ee Dawladda iyo shuruucda kale ee Dalka.
13. Isugu yeerista kulamada kala duwan ee maamulka Hay'adda, shir-guddoomintooda iyo talo-siintooda.

Qodobka 17^{aad}:

Xilka iyo Waajibaadka Ku-xigeennada Agaasimaha Guud

14. Si waafaqsan Qodobka 18aad ee Sharciga Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed (SJS), Hay'addu waxay leedahay 2 (labo) Agaasime Guud Ku-xigeen oo kala ah;
 - b. Agaasime Guud Ku-xigeenka 'Socdaalka' oo ah Ku-xigeenka Kowaad Agaasime Guud; iyo
 - t. Agaasime Guud Ku-xigeenka 'Jinsiyadda' oo ah Agaasime Guud Ku-xigeenka Labaad.
15. Agaasime Guud Ku-xigeennadu waxay buuxiyaan kaalinta Agaasimaha Guud marka uu maqan yahay ama uusan gudan karin xilkiisa sababo jira awgood, iyagoo u kala horreynaya sida ay u kala mudan yihiin.
16. Agaasime Guud Ku-xigeenka 'Socdaalka' wuxuu leeyahay Xilka iyo Waajibaadka soo socda:
 - b. U-hoggaansanaanta iyo fulinta awaamiirta Agaasimaha Guud ee Hay'adda;
 - t. Maamulidda arrimaha khuseeya socdaalka;

- j. Fulinta waajibaadka uu u cayimo Agaasimaha Guud ee la xiriira hawlaha socdaalka;
 - x. Soo-jeedinta arrimaha muhiimka u ah horumarinta iyo tayeynta socdaalka; kh, ka-talo-bixinta siyaasadaha guud ee Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed; d. qorsheynta iyo shir-guddoominta kulamada hawlaha socdaalka;
 - r. Qabashada iyo fulinta hawlaha ee uu u idmado Agaasimaha Guud ee Hay'adda; iyo
 - s. Haddii ay Agaasimaha Guud ku timaado geeri ama xaalad caafimaad-darro oo joogto ah, sababtana in uu gudan-waayo waajibkiisa, Ku-xigeenka Agaasimaha Guud ee Socdaalka ayaa noqonaya Sii-hayaha Xilka Agaasimaha Guud ee Hay'adda inta uu soo noqonayo ama laga soo magacaabayo Agaasime Guud si waafaqsan Xeer-nidaamiyahan iyo Sharciga Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed (HSJS).
17. Agaasime Guud Ku-xigeenka 'Jinsiyadda' wuxuu leeyahay xilka iyo waajibaadka soo socda:
- b. U-hoggaansanaanta iyo raacitaanka awaamirta Agaasimaha Guud ee Hay'adda;
 - t. Maamulidda arrimaha khuseeya Jinsiyadda;
 - j. Qabashada iyo fulinta waajibaadka uu u cayimo Agaasimaha Guud ee dhanka Jinsiyadda;
 - x. Soo-jeedinta arrimaha muhiimka u ah horumarinta iyo tayeynta Jinsiyadda;
 - kh. Ka-talo-bixinta siyaasadaha guud ee Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed;
 - d. Qorsheynta iyo shir-guddoominta kulamada hawlaha Jinsiyadda; iyo
 - r. Qabashada hawlaha kale ee uu u idmado Agaasimaha Guud.

Qodobka 18^{aad}:

Xil-ka-qaadista Agaasimaha Guud iyo Ku-xigeennadiisa

Xil-ka-qaadista Agaasimaha Guud iyo Ku-xigeennadiisa waxaa loo marayaa isla hab-raacii loo maray magacaabistooda, si waafaqsan Qodobka 15aad ee Xeer-nidaamiyahan.

Qodobka 19^{aad}:
Dabeecadda Hay'adda

1. Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyaddu waa hay'ad ka gudata waajibaadkeeda heer federaal dhammaan geyiga JFS, oo leh mudnaan u gaar ah oo ay ku mutaysatay xirfadda sare ee hawl-wadeennadeeda sida ku tilmaaman Qodobka 22aad ee Sharciga Hay'adda, waxayna ka kooban tahay 2 (labo) tiir oo waaweeyn oo kala ah: (b) Socdaalka; iyo (t) Jinsiyadda".
2. Hawl-wadeennada Hay'addu waxay isugu jiraan Rayid iyo Ciidan, waxay leedahay hannaan u gaar ah oo ay ku gudato waajibaadkeeda shaqo, labis u gaar ah oo ay ku xardhan tahay astaanta Hay'adda sida ku qeexan Qodobka 11aad ee Sharciga Hay'adda;
3. Hay'addu waxay leedahay unugyo u tababaran ilaalinta iyo gaaf-meerka xuduudaha oo la hawl-gala ciidanka Booliska, isla markaana ku hubeysan hub fudud iyo gaadiid ku qalabeysan aaladaha socdaalka.

CUTUBKA SADDEXAAD
HAWL-WADEENNADA HAY'ADDA IYO WAXYAABAHA KA REEBBAN

Qodobka 20^{aad}:
Ahmiyadda Hawl-wadeennada Hay'adda iyo Waajibaadkooda

1. Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda waxay leedahay hawl-wadeenno u xilsaaran fulinta shaqooyinka kala duwan ee Hay'adda, waxayna isugu jiraan ciidan iyo rayid.
2. Hawl-wadeennada hay'adda waxay ka hawl-galaan Xarunta Dhexe ee Muqdisho, Laamaha Dawlad-goboleedyada iyo dhammaan Safaardaha iyo Qunsuliyadaha Guud ee JFS.
3. Shakhsiyadda qaanuuneed ee heer federaal ee Hay'adda, hawl-wadeennada waxay u suurto-gelinaysaa in ay siiyaan bulshada adeeg isku mid ah, si waafaqsan Dastuurka, shuruucda ay Hay'addu ku dhisan tahay iyo sharciyada kale ee dalka JFS.
4. Hawl-wadeennada waxay bulshada u hayaan shaqo baaxad weyn oo isugu jirta Baasaboorto- sameyn iyo ka-shaqeynta dhammaan hawlaha la xiriira Socdaalka iyo maareynta xuduudaha dalka.

B) Waajibaadka Guud ee Hawl-wadeennada HSJS-

Xeer-nidaamiyahan wuxuu hagayaa tilmaamo cadna ka bixinayaa gudashada waajibaadka dhammaan mas'uuliyiinta iyo hawl-wadeennada HSJS, wuxuuna farayaa hawl-wadeen kasta oo ka mid ah Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda:

1. In uu u guto xilkiisa si ay ku dheehan tahay hufnaan, ixtiraam iyo qadarin madaxdiisa, shaqaalaha ay shaqo-wadaagga yihiin iyo bulshada uu u adeegayo.

2. In uu dhawro hantida (guurto iyo ma-guurto) iyo agabka kale ee Hay'adda.
3. In uu xafido sirta iyo xogta Hay'adda.
4. Ku-dhaqanka tilmaamaha ay farayaan hab-raacyada ku aaddan ilaalinta anshaxwanaagga, si loo dhawro sumcadda Hay'adda.
5. Ilaalinta kala-dambeynta iyo fulinta amarrada madaxda ka sarreysa iyo u-dhimrinta shaqaalaha uu mas'uulka ka yahay.
6. Sarkaal kasta oo loo idmaday shaqo, heer walba oo ay mas'uuliyadiisu gaarsiisan tahay, Hay'addu waxay ka filaysaa in uu u guto waajibaadkiisa si xilkasnimo leh oo waqtiyeysan.
7. Hawl-wadeen kasta waxaa waajib iyo mas'uuliyadi ka saaran tahay ilaalinta habdhaqanka guud iyo sumcadda Hay'adda.
8. Waxaa ku waajib ah in hawl-wadeennadu ay maanka ku hayaan in raad-reebka waxqabadkoodu ku xiran yahay hadba sida uu noqdo hab-dhaqanka iyo qaabka ay u gutaan shaqadooda.

T. Hannaanka Maareynta Waaxyaha, Laamaha, Xafiisyada HSJS iyo

Warbixintooda-

1. Dhammaan Waaxyaha ka shaqeeya arrimaha maamulka HSJS, iyo Xafiisyada madaxabannaan waxay toos u hoostagaan, warbixintoodana u siiyaan Agaasimaha Guud ee Hay'adda, iyadoo u marinaya marinka saxda ah ee xafiiskiisa.
2. Dhammaan Waaxyaha ka shaqeeya arrimaha Socdaalka, waxay hoostagaan, warbixintoodana siiyaan Ku-xigeenka Agaasimaha Guud ee dhanka Socdaalka iyo Agaasimaha Guud si waqtiyeysan.
3. Dhammaan Waaxyaha ka shaqeeya arrimaha Jinsiyadda, waxay hoostagaan, warbixintoodana siiyaan Ku-xigeenka Agaasimaha Guud ee dhanka Jinsiyadda iyo Agaasimaha Guud si waqtiyeysan.
4. Ku-xigeennada Agaasimaha Guud, waaxyaha ay mas'uulka ka yihiin waxay ula wadaagayaan si todobaadle, bille iyo sanadle ah iyo goor walba oo munaasab ah Agaasimaha Guud ee Hay'adda. Sidoo kale, waxay fulinayaan amarrada, talooyinka iyo tilmaamaha Agaasimaha Guud ee ka soo baxa warbixinnada Waaxyaha.
5. Hay'adda waxay si rasmi ah uga hawl-gelaya Hawl-wadeenno wax-ku-ool ah, sida:

J. La-taliyeyaasha Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda-

1. Hay'addu waxay yeelanaysaa La-taliyeyaal leh mihnado aqooneed iyo xeel-dheeri waxtar u leh adeegyada ay bixiso Hay'addu, waxaana lagu xulayaa go'aanka Agaasimaha Guud ee Hay'adda, iyadoo lagu salaynayo baahida ay Hay'addu u qabto takhasusyada mihnadeed ee ay leeyihiin iyo baahida ay Hay'addu u qabto.
2. Tirada La-taliye ee ay Hay'addu yeelanayso waxay ku xiranaanaysaa hadba baahida markaas jirta.

3. Shaqada ay qabanayaan La-taliyeyaasha waxaa lagu faahfaahinayaa waajibaadkooda shaqo (ToRs).
4. Dhammaan La-taliyeyaasha Hay'adda waxay hoostagaan Agaasimaha Guud ee Hay'adda, waxayna qabanayaan shaqada uu u cayimo Agaasimaha Guud iyagoo wada-shaqeyn la yeelanaya Waaxyaha, Xafiisyadada, Laamaha iyo Ku-xigeennada Agaasimaha Guud ee Hay'adda.

Agaasimeyaasha Laamaha Hay'adda-

Agaasimeyaasha laamuhu waa Wakiilada Hay'adda ee Dawlad-gobaleedka Xubnaha ka ah Federaalka (DXF), waxayna mas'uul ka yihiin:

1. Ka-shaqeynta xiriirka u dhexeeya Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed iyo Dawlad-gobaleedka iyo laamaha amniga ee Dawlad-gobaleedka.
2. La-shaqeynta iyo hoggaaminta hay'adaha ka hawl-gala irdaha dalka ee Laamaha.
3. Diyaarinta qorshe-hawleedka Laanta.
4. Qaabeynta iyo isku-dubaridka hawlaha Laanta.
5. Maamulka Shaqaalaha Laanta.
6. Isku-xirka Laanta uu mas'uulka ka yahay iyo waaxyaha Xarunta Dhexe, Laamaha iyo Xafiisyada kale ee Hay'adda.
7. Fulinta amarrada Agaasimaha Guud.
8. Agaasimaha Laantu wuxuu warbixinadda hawlaha shaqo ee Laanta u gudbinayaa Waaxyaha ay khuseyso, wuxuuna ogeysiinayaa Agaasime Guud Ku-xigeenka u xilsaaran iyo Agaasimaha Guud.

KH. Waajibaadka U-qeybsaneyaasha Hay'adda Socdaalka (Immigration Attachee)-

U-qeybsanaha Hay'adda wuuu maamul ahaan hoos-tegayaa Safiirka ama Qunsulka Guud, wuxuuna u xilsaaran yahay dhammaan hawlaha la xariira Socdaalka iyo Jinsiyadda sida:

1. Bixinta dhammaan noocyada kala duwan ee dokumentiyada Safarka, isagoo fulinaya dhammaan shuruucda, xeer-nidaamiyeyaasha iyo hab-raacyada hawlfulineed ee hay'adda, Sharciga Baasaboorka iyo xeer-nidaamiyihiisa iyo habraacyada shaqo-fulineed ee la xariira ee uu soo saaro Agaasimaha Guud.
2. Bixinta Baasaboorka iyo warqadda Guryo-noqoshada (go home).
3. Dalabaadka Dal-ku-galka laga bixiyo Safaaradaha dibadda iyo Qunsuliyadaha Guud.
4. U-qeybsanuhu, isagoo ilaalinaya sarreynta sharciga, Xeer-nidaamiyeyaasha iyo Sharciyada Hay'adda, kana fogaanaya wax kasta oo dhalin kara khilaaf, wuxuu dhawrayaa nidaamka iyo hannaanka maamul ee ka jira Safaaradda ama Qunsuliyadda uu ka hawl-galo.

5. Haddii la faro fulinta amrrro lid ku ah sharciga, wuxuu markiiba ku wargelinayaa madaxda sare ee Hay'adda, si looga gaaro go'aan sharci oo shaqada aan wax u dhimayn.

Qodobka 21^{aad}:

Shuruudaha ka-mid-noqoshada Hawl-wadeennada Hay'adda

Si waafaqsan Qodobka 21aad Sharciga Hay'adda, qofka doonaya in uu ka mid noqdo Hawlwadeennada Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed (HSJS) waa in uu buuxiyaa shuruudaha soo socda:

- b. In uu yahay muwaadin ka soo jeeda JFS oo muslim ah;
- t. In da'diisu aysan ka yareyn 18 (siddeed iyo toban) sano;
- j. In uu maskax ahaan fayyo-qab yahay;
- x. In aysan maxkamad ku xukumin fal-dambiyeed ciqaabeed, 5tii (shanti) sano ee u dambeysay;
- kh. In uu soo dhammeystirtay muddadii tababarka iyo tijaabada ee ka-mid-noqoshada hawl- wadeennada rasmiga ah ee Hay'adda;
- d. In uu haysto uga yaraan shahaado Dugsi Sare marka laga reebo shaqaalaha qabanaya shagooyinka hoose;
- r. Taariikh-nololeedka (CV) codsadaaha oo faahfaahsan;
- s. Soo-gudbin nuqulka asalka ah ee shahaadooyinka waxbarashada, sida Jaamacadda, Dugsiga Sare, iyo hadii ay jiraan tababaro; sh. warqadda dembi-la'aanta ee ay bixiso Waaxda Dembi-baarista Booliska (CID); dh. shaqaalaha cusub waxaa looga baahan yahay in uu keeno 2 (labo) Mas'uul oo damiinta, kuwaas oo kala ah:
 - i. Sarkaal sare, xildhibaan, Wasiir ama mas'uul xil ka haya dawladda; iyo
 - ii. Nabadoon ka diiwaan-gashan Wasaaradda Arrimaha Guddaha, Xukuumadda JFS ama Dawlad-goboleedka;sh. warqad caddeynaysa Digmada uu degan yahay/tahay oo asal ah;
- dh. warqad caddeynaysa nooca dhiigga (blood group);
- c. 2 (labo) Sawir oo Teesaro ah; iyo
- g. baasabooraan dhicin, warqadda dhalashada iyo sugnanta, Kaarka Aqoonsiga Qaran (National ID).

Qodobka 22^{aad}:

Xuquuqda Asaasiga ah ee Hawl-wadeennada Hay'adda

1. Hawl-wadeennada ka tirsan Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda oo iskugu jira Ciidan iyo Rayid, isla markaana gacanta ku haya shaqooyin xasaasi ah oo u baahan xirfad sare oo muhimad weyna u leh Qaranka, waxay xaq u leeyihiin mushaar u dhigma heerarka kala duwan ee shaqaalaha rayidka ah iyo Ciidanka, iyadoo la siinayo mudnaan gaar ah (special status).
2. Saraakiisha HSJS waxay leeyihiin mudnaanta gaarka ah oo ay ku muteysanayaan xirfadahooda shaqo ee ku salaysan tiknoolojiyada casriga ah, xafidaada iyo gacan-ku-haynta xogaha amni, soo-xaraynta dakhliga adeegyada hay'addu bixiso iyo waqtiga dheeriga ah oo ay shaqeeyaan.
3. Mushaarka iyo gunnada lagu bixinayo mudnaanta gaarka ah ee lagu jaan-goohnayo xirfadooda iyo muhimadda shaqadooda waxaa lagu darayaa miisaaniyadda dawladda, iyadoo Hawl-wadeen kasta helayo:
 - i. Mushaar iyo gunno bille ah oo ku jaan-go'an xilka, heerka xirfadiisa aqooneed, khibrad iyo muhimadda shaqada uu hay'adda u hayo;
 - ii. Hawl-wadeenka ka tirsan ciidamada qalabka sida ama hay'ad rayid ah ee ereg ahaan uga hawl-gala Hay'adda, wuxuu mushaar ku leeyahay hay'addii uu ka tirsanaa, Hay'adduna waxay siinaysaa gunno u dhiganta mudnaanta xirfadiisa aqooneed iyo muhimadda hawsha uu u hayo Hay'adda;
 - iii. Shaqaalaha Hay'addu waxay leeyihiin gunnooyin ka dheeri ah ciidamada iyo shaqaalaha Rayidka ah ee dawladda, waxayna ku helayaan mudnaan gaar ah oo ay ku mutaysanayaan xirfadahooda shaqo iyo saacadaha dheeraadka ah ee ay ka hawl-galaan goobaha shaqada;
 - iv. Hawl-wadeennada Hay'addu waxay leeyihiin fasax-sanadeed 1 (hal) bil ah oo uu qaadanayo mushaarkiisa;
 - v. Daryeel caafimaad oo meel-mar ah waxaana lagu qeexayaa Hab-raac gaar ah oo uu soo saaro Agaasimaha Guud ee Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda;
 - vi. Fasaxyada maalmaha ciidaha iyo dabbaal-degyada Qaran si waafaqsan Sharciga Shaqaalaha Rayidka;
 - vii. Hawl-wadeennada shaqeeya waqtiyada dheeriga ah waxay leeyihiin xaquuq lagu jaan-gooyey mudnaanta gaar ah;
 - viii. Hawl-wadeenkii la yimaada hawl-karnimo iyo hal-abuur dheeri ah wuxuu yeelanayaa abaal-marin ay soo jeediyaan Guddiga Dallacaadda,

Abaalmarinta iyo Anshaxa, waxaana bixinaya Agaasimaha Guud ee Hay'adda;

- ix. Hawl-wadeenka ay ku caddaato inuu ka geystay tacadiyo shaqada dhexdeeda sida shaqo-ka-tegis fasax la'aan ah, ka-maqnaansho goobta shaqada oo aan cudur-daar lahayn ama xil-gudasho la'aan, waxaa laga qaadayaa talaabo u dhiganta fal-xumada uu geystay,. waxaana go'aan ka gaaraya Agaasimaha Guud ee Hay'adda, ka dib markuu helo soo-jeedinta Guddiga Anshaxa iyo Abaal-marinta;
- x. Talooyinka Guddigu waxay noqonayaan digniin loo geliyo galkiisa, ganaax, mushaar-ka-joojin muddo ku siman 30 (sodon) maalmood, ama mid uu ku waayi karo shaqada, iyadoo loo eegayo miisaanka fal-xumada uu geystay.
- xi. Dallacsiin markuu muteysto sida ay xeer-nidaamiyeyaasha Hay'addu tilmaamayaan; iyo
- xii. In uu helo xuquuq kasta oo uu ku muteysto Sharciga, Xeer-nidaamiyeyaasha, Hab-raacyada iyo go'aannada maamul ee madaxda Hay'adda.

Qodobka 23^{aad}:

Waxyaabaha ka Reebban Hawl-wadeennada HSJS

Hawl-wadeennada Hay'adda waxaa ka reebban:

1. Faafinta iyo la-wadaagista xogta shaqada Hay'adda dhinac kale oo aysan khuseyn amar la'aan.
2. Ka-faa'iideysiga duruufaha muwaadiniinta iyo macaamiisha kale, iyadoo la adeegsanayo awoodda Hay'adda.
3. Ku-kicidda fal keeni kara kala-qeybsanaan Shaqaalaha dhexdooda ah, taasoo waxyeello u keeni karta habsami-u-socodka shaqada, sawir xunna ka bixin karta muuqaalka guud ee Hay'adda.
4. Ku-isticmaalka noocyada kala duwan ee maan-dooriyaha goobta shaqada.
5. Qabashada ama ka-mid-noqoshada shaqo kale oo ka hor-imaanaysa shaqada uu u hayo Hay'adda (conflict of interest).
6. In uu ka tago ama ka maqnaado Shaqadiisa isagoo aan oggolaansho ka haysan Madaxdiisa (dayacaad shaqo).
7. U-adeegsiga Qalabka iyo Waqtiga Shaqada, dano gaar ah oo ka baxsan danaha Shaqada ee Hay'adda.
8. Ku-milmidda arrimaha siyaasadda iyo xil ka qabashada urur siyaasadeed.
9. Faafinta xog been-abur ah iyo dacaayad hay'adda dhexdeeda.

Qodobka 24^{aad}:

Anshax-marinta Hawl-wadeennada Hay'adda

1. Hawl-wadeen kasta oo ka tirsan Hay'adda oo gala fal lid ku ah xeer-nidaamiyahan, waxna u dhimaya anshaxa iyo dhaqanka hay'adda waxaa loo anshax-marinayaa si waafaqsan Shareecada Islaamka, Sharciyada Ciidanka, Sharciga Shaqaalaha Rayidka ee Dawladda iyo Sharciyadda Hay'adda.
2. Si waafaqsan Xeer-nidaamiyahan iyo Sharciga Hay'adda, Hay'addu waxay leedahay Guddiga Dallacaadda, Abaal-marinta iyo Anshaxa oo ka kooban 5 (shan) illaa 7 (todobo) xubnood, waxaana hannaanka anshax ee la marinayo shaqaalaha oo faahfaahsan lagu soo saarayaa Hab-raac uu soo saaro Agaasimaha Guud ee Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda.
3. Guddiga Dallacaadda, Abaal-marinta iyo Anshaxa markay qaadayaan tallaabo anshaxmarin waxay raacayaan sida ku cad Sharciga Shaqaalaha Rayidka Dawladda, Sharciyada Ciidanka iyo Hab-raacyada Anshax-marin ee Hay'adda.

Qodobka 25^{aad}:

Waayidda Xubinnimada Hay'adda

Hawl-wadeennada Hay'adda waxay xubinnimadooda ku waayi karaan mid ka mid ah arrimaha soo socda:

1. In uu ka rukhsaysto shaqada ama iskaga tago fasax la'aan iyo ogaal la'aan.
2. In Maxkamad ay ku xukunto xukun Maxkamadeed oo gaaraya 5 (shan) sano.
3. Xubinta oo aqbasho xil kale.
4. Xil-gudasha la'aan si waafaqsan hab-raaca Xeer-nidaamiyaha Hay'adda.
5. Geeri ku timaada.

CUTUBKA AFARAAD
MIISAANIYADDA, HANTI-DHAWRKA IYO WARBIKINSANADEEDKA
HAY'ADDA

Qodobka 26^{aad}:
Miisaaniyadda Hay'adda

- 1) Hay'addu waxay leedahay miisaaniyad u gaar ah oo ka mid ah miisaaniyadda guud ee Qaranka si ay hab-sami ugu gudato waajibaadkeeda Qaran.
- 2) Hay'addu waxay sanad kasta soo diyaarinaysaa qiyaasta miisaaniyad-sanadeedkeeda, waxayna u gudbinaysaa Wasaaradda Maaliyadda, Xukuumadda JFS si loo marsiiyo hab-raacyada miisaaniyadeed ee Dawladda.
- 3) Hay'addu waxay u madax-bannaan tahay maamulidda miisaaniyadda loo qoondeeyey si waafaqsan shuruucda maamulka maaliyadda guud ee Dawladda JFS.
- 4) Baaxadda hawlaha ay qabato, goobaha ay ka hawl-gasho iyo cadadka kharaashaadkeeda awgeed, Hay'addu waxay ku leedahay adeegyada ay bixiso khidmad ay isla jaan-gooyaan Wasaaradda Maaliyadda iyo Hay'addu oo ay u isticmaasho fududeynta qalabka, shaqadda iyo bixinta gunnooyinka shaqaalaha si waafaqsan nidaamyada iyo hanaanka Maaliyadeed ee xukuumadda DFS .

Qodobka 27^{aad}:
Xisaabaadka iyo Hanti-dhawrka

1. Hay'addu waxay wada-shaqeyn la leedahay Hay'adaha dawladda ee u xilsaaran lasocodka iyo ilaalinta maaliyadda, sida Hanti-dhawrka Guud ee JFS oo leh awoodda baarista iyo dabo-galka hantida dadweynaha iyo sida loo adeegsaday.
2. Hay'addu waxay leedahay Hanti-dhwre u gaar ah (Internal audit) wuxuuna ka shaqeeyaa dhawrista hantida hay'adda iyo xaqiijinta u-hogaansanaanta sharciga.
3. Wuxuu ka gacan siiyaa Hanti-dhawraha Guud fududeynta gudasha waajibaadkiisa shaqo ee ku aaddan Hay'adda.

Qodobka 28^{aad}:
Warbixin-sanadeedka Hay'adda

1. Hay'addu waxay dhammaadka sanad kasta (Bisha Deseembar) soo bandhigeysaa warbixinsanadeed ay ku caddeynayso waxqabadkeeda sanadka dhammaanaya waxayna u gudbinaysaa Wasiirka Wasaaradda Amniga.

2. Warbixinta Miisaaniyad sanadeedka ay heshay iyo sida loo adeegsaday iyo haddii ay jirto baahi kordhin miisaaniyadeed oo lagu soo muujiyey qoraal sababeysan, waxa ay la wadaagaysaa Wasaaradda Maaliyadda.
3. Hay'addu waxa ay u madax-bannaan tahay maamulidda miisaaniyadda loo qoondeeyey si waafaqsan shuruucda maamulka maaliyadda guud ee Dawladda.

CUTUBKA SHANAAD QODOBBO ISKU-DHAF AH

Qodobka 29^{aad}:

Xeer-nidaamiyayaasha Hay'adda

1. Xeer-nidaamiyaha lagu dhaqayo sharcigan waxaa soo diyaarinaya Agaasimaha Guud, ka dib soo-jeedinta Wasiirka waxaa ansixinaya Golaha Wasiirrada ee Xukuumadda JFS.
2. Agaasimaha Guud ee HSJS wuxuu soo saarayaa Hab-raacyo iyo Xeer-hoosaadyo lagu dardar-geliyo hawlaha ay u xilsaaran tahay Hay'addu, hadba waqtiga ay kula habboonaato.
3. Haddii ay dhacdo in iska-hor-imaad dhexmaro Xeer-nidaamiyahan iyo Xeer-nidaamiyayaal hore u jiray, waxaa la raacayaa Xeer-nidaamiyahan dambe.

Qodobka 30^{aad}:

Baabi'in

Xeer-nidaamiyahani wuxuu baabi'inayaa Xeerii kasta oo ka hor-imaanaya ama aan la socon karin oo la xirira arrimaha socdaalka iyo qeybta Hay'adda ka khuseysa Jinsiyadda.

Qodobka 31^{aad}:

Dhaqan-gal

Xeer-nidaamiyahani wuxuu dhaqan-gelayaa markuu ansixiyo Golaha Wasiirrada, isla markaana uu saxiixo Ra'iisul Wasaaraha Xukuumadda JFS, laguna soo saarayaa Faafinta Rasmiga ah ee Dawladda.

